

Nf 14

19
1871

DISSERTATIO POSTERIOR

DE

**MELCHISEDECO,
CHRISTI TYPO,
IPSUM ANTITYPUM**

exhibens,

Quam

IN REGIA FRIDERICIANA
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO WILHELMO,
PRINCIPE BORUSSIÆ, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA,

Die IV. Augusti hujus M DCC XIII. anni

PRÆSIDE

JOACHIMO LANGIO,
SS. Theol. Prof. Ordin.

publicæ disquisitioni submittit

RESPONDENS

SAMUEL GOTTLIEB SCHLITTE,

AMFURTENSIS MAGDEBURGICUS,

S.S. THEOL. CULT.

at.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis CHRISTIANI HENCKELII, Acad. Typogr.

DISERTATIO POSTERIOR
MELCHISEDECO,
CHRISTI J. M. P.
IPSUM ANTIQVUM
IN REGIA BIBLIOTHECA
PRINCIPIS TORONSIENSIS
JOACHIMUS LANGIUS
SARAEI GOTTIEB SCHULTZE
THE CHRISTIAN LIBRARY, NEW YORK

DISSERTATIONIS POSTERIORIS,
DE
MELCHISEDECO ANTITY-
PICO,

SECTIO PRIMA

DE
OFFICIO CHRISTI SACERDOTALI,
PER MELCHISEDECI SACERDOTIUM
ADUMBRATO.

APHORISMUS I.

Christus est sacerdos DEI altissimi κατ' ἕξο-
χην.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Hanc habemus præcipue in epistola
ad Hebræos, & quidem gemina ra-
tione: una, quando Salvator noster
in eadem nobis tanquam alter Mel-
chisedecus, respectu sacerdotii, de-
scribitur, *vocatus ἀρχιερέως κατὰ τὴν
τάξιν Μελχισεδέκ, sacerdos princeps
secundum ordinem Melchisedeci c.*

A 2

V,

V, 6. 10. VI, 20. VII, 1. seqq. altera, quando cum Aaron confertur, & eidem, uti & reliquis, hunc ordine excipientibus, sacerdotibus Leviticis, iisque summis, cum infinita, qualis antitypum decebat, prærogativa præfertur. c. IV. V. VII. VIII. IX. X. Hinc vocatur *Apostolus & sacerdos princeps nostræ confessionis* c. III. 1. item *ἀεξιστός μέγας*, princeps ille sacerdos magnus, qui cælum ingressus est c. IV, 14. item sacerdos princeps sanctus, innoxius, impollutus, separatus a peccatoribus, & excelsor cælis factus c. VII, 26. *Sacerdos magnus super domum DEI* c. X, 21. Plura ejusmodi loca ex aliis scripturæ N. T. locis deinde occurrerent.

§. II.

Ex Hebræo codice notabilis præ ceteris est locus Pf. CX, 4. ubi Christus dicitur כהן לעולם *sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedeci*. Quem locum de Christo agere, non solum res ipsa docet, & ex repetitis Apostolorum, uti & ipsius Christi, allegationibus constat; sed etiam ne ipsi quidem saniores Judæi negare ausi sunt. Quo modo hoc etiam obmutescendo coram ipso Christo agnoverint ejus ἀντιλόγοντες, vide Marth. XXII, 43. 44. Reliquas ejus allegationes vide Marc. XII, 36. Luc. XX, 42, 43. Jo. XII, 34. Act. II, 34, 35. I. Cor. XV, 25. Hebr. I, 13. V, 6. VII, 17, 21. X, 13.

§. III.

Quam egregie ecclesia primorum seculorum purior, ad sacrarum litterarum ductum, de Melchisedeciano Christi sacerdotio fenserit, unico nunc testimonio comprobabo, nimirum illo EPIPHANII, qui, de analogia Melchisedeci & Christi loquens, adversus Hæres. Lib. II. n. 55. p. m. 471. *Manet, inquit, & assidue dona pro nobis offert; imprimis cum semet ipsum obiulerit, ut perfectiore, vivaque, pro totius mundi salute, maculata hostia v. teris testamenti sacrificium aboleret; αὐτός ἱερεῖον, αὐτός θύμα, αὐτός ἱερός*

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 5

αὐτὸς θυσιαστήριον, αὐτὸς θεὸς, αὐτὸς ἄνθρωπος, αὐτὸς βασιλεύς, αὐτὸς ἀρχιερεὺς, αὐτὸς πρόβατον, αὐτὸς ἀρνίον, τὰ πάντα ἐν πᾶσιν ὑπὲρ ἡμῶν γενόμενος, ἵνα ἡμῖν ζωὴ κατὰ πάντα τρόπον γένηται, καὶ τῆς ἰερωσύνης αὐτοῦ τὸ ἀμυστάτω ἰδεαίωμα εἰς τὰς αἰώνας ἀπεργάσῃται κ. τ. λ. Idem ipse *victima fuit, ipse sacrificium, ipse sacerdos, ipse altare, ipse Deus, ipse homo, ipse rex, ipse pontifex, ipse ovis, ipse agnus; adeoque omnia in omnibus propter nos est factus, ut modis omnibus nobis vita suppeteret, ac sacerdotii sui constantem & immutabilem firmitatem in sempiternum statueret &c.*

APHORISMUS II.

Christus verus Melchisedek, sui ipsius immolatione opulentissimam *εὐλογία* humano generi promeritus est.

DEMONSTRATIO.

§ I.

Quod Christus, verus sacerdos noster, seipsum, pro merenda gratiæ ac gloriæ causa, pro nobis immolaverit, constat e luculenta, de morte ejus particulari, historia; nec non ἐ θεογνωσία Apostolorum interpretatione; PAULI in Epistola ad Hebræos passim, præcipue c IX, X. conf. Rom. III, 25. 2. Cor. V, 18 seqqv. Gal. II, 20. Eph. V, 2. PETRI 1. Pet. I, 8, 19, II, 21, 24. JOANNIS ep. 1. c. II, 1, 2. conf. Jes. LIII.

§ II.

Bona illa, quæ sacerdos noster nobis peperit, *εὐλογίας*, benedictionis, nomine appellari, satis liquet e frequentibus locis Act. III, 26. Rom. XV, 29. Gal. III, 8 9, 14. Eph. I, 3. 1. Pet. III, 9. conf. Jes. XLIV, 3. Nec sua huic appellatione

pellationi emphasis deest. Indicatur enim, tum *προσθυμια* dantis, tum abundantia donorum, quæ nobis per Christi benedictionem obtingunt: nimirum, beneficia gratiæ & gloriæ ex inexhausto divitiarum divinarum thesauro singulari cum favore nobis quam cumulatissime conferri. Ubi promissio *εὐλογίας*, Abrahamo facta, cum ejus complemento, quale nobis Isaac antitypicus, Salvator noster, exhibuit, attentamente contendenda est.

§. III.

Qui vero scire avert, quæ præcipua sint nomina ac genera istorum bonorum, ad considerationem Melchisedeci typici remittitur. Hic enim *εὐμνησόμενος* est *rex justitiæ* ac *rex pacis*; qualis *κατ' ἐξοχήν*, seu *κατ' ἀλήθειαν*, est Melchisedecus noster antitypicus; utpote qui sacrificio suo piaculari utrumque hoc bonum, *JUSTITIAM* ac *PACEM*, nobis acquisivit. Unde vocatur *יהוה צדקנו* *Dominus, justitia nostra* Jer. XXIII, 6, XXXIII, 16. 1. Cor. I, 30. Item *Pax nostra* Eph. II, 14.

APHORISMUS III.

Christus benedictionem partam impertitur, ut sacerdos secundum ordinem Melchisedeci; sed non nisi illis tantum, qui sunt secundum ordinem Abrahami, h. e. non nisi credentibus, spiritaliter viventibus, ipsique decimas solventibus.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Quanta sit vis ac *ἐνέργεια* benedictionis, quæ a Melchisedeco nostro in regno gratiæ dispensatur, ut eo nobis evidentius fiat, præmittenda hic est men-

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 7

mentio *εὐλογίας* illius admirandæ, quam idem jam inde s mundo condito per univcrsum naturæ regnum diffundit. Etenim Deus benedixisse dicitur mundo primo Gen. I, 22, 28. II, 3. h. e. eam illi virtutem & fecunditatem indidisse, & jam insitam confirmasse, qua deinde in statu integro conservata posset perdurare, & esse perpetuum divinæ potentia, sapientia ac bonitatis, theatrum ac speculum. Et cum noster Melchisedek creationis & conservationis gloriam omnino participet, is omni jure dicitur huic universo benedixisse. Eandem *εὐλογίας* potentiam ac benevolentiam in ipso *ταπεινώσεως* statu ipse exercuit per miraculosam panis multiplicationem cibatumque. Videmus itaque, Christi benedictionem, quam in regno naturæ exerit, non tam verbis constare, quam summis rerum ponderibus, ideoque esse efficacem, ut ipsa quasi efficacia sit. Sic uti τὸ *dicere* Christi, simpliciter positum, pro dicentis auctoritate, idem est ac *διαμαρτυρεῖσθαι, δυσχερῆζεσθαι*, vehementer asseverare; ita, per egregiam harmoniam, τὸ *benedicere* ejus est *benefacere*.

§. II.

Jam si tanta vis fuit, atque adhuc est, illius *εὐλογίας* Christi, qua regnum naturæ gaudet; longe maximam esse eam, qua regnum gratia fundatum est, beneque ordinatum atque exornatum efflorescit, facile liquet. Certe omne τὸ *πλήρη*, omnis vita, omnis prosperitas, omne incrementum, in spiritualibus est ab ipso: qui quando ex plenitudine sua nobis impertitur *χάρις ἀντὶ χάριτος*, Jo. I, 16. nobis benedicit, seu bonis spiritus nos cumulat Eph. I, 3. Quod quia Jacobus, morti vicinus, jam tum, pro ea, quæ tunc vigeat, salutis œconomia, secundum fidei suæ mensuram, agnoerat, Angeli liberatoris sui, i. e. Messia, benedictioni Josephum, ejusque filios, moriturus cum emphasi commendabat, iis, cum manu sua, nomine Domini *εὐλογίας* gratia, solenniter imposito Genes. XLVIII, 15. seqq.

§. III.

§. III

Notandum vero nunc probe est, hujus Melchisedecianæ, seu sacerdotalis, benedictionis participem fieri neminem, nisi qui incedit secundum ordinem Abrahami, seu qui fidei ejus vestigiis insistit Rom. IV. 12. Nam sine fide Abrahamus a Deo nec *ἀμύσως* alias, neque nunc per Melchisedecum, benedictionem accepit. Unde fide, tanquam haustro, instructus sit, necesse est, qui e Melchisedeco secundo, tanquam inexhausto fonte, *εὐλογίαν* vult haurire. Fides vero hæc organica jam ipsa est benedictio, saltem *εὐλογίας* initium accenditur.

Sed non nisi in via veræ abnegationis, quæ & Abrahamo calcanda fuit, nimirum sedes patrias certasque cum incertis, & quasi cum exilio, permutare jussit. In hac homo, sua spiritus paupertate demissa cognita, redditur sitiens ac esuriens, & tanquam terra arida, spiritualis benedictionis, tanquam largæ pluriæ, uti egentissima, siccitiam capax. Jes. XLIV, 3. Hæc fidei fame siti que invitatus ad vivam vivæ ac perennis aquæ scaturiginem accedit, spiritusque ditatus atque exhilaratus exsatiatur. Jes. LV, 1, 2.

§. IV.

Jam ubicunque fides est, adest victoria; siquidem hujus natura adeo victrix est, ut a Joanne vocetur ipsa *νίκη ἢ νικήσασα τὸν κόσμον*, *victoria, que* jam inde a primo sui ortu *mundum ita devicerit*, ut eundem vincere nunquam definat. 1. Jo. V, 4. Quod si mundus, totus in maligno positus, fide debellatur, certe plus præstat adversus hostes spirituales, quam in Abrahamo adversus externos quatuor, exigua manu feliciter devictos, præstitit. Obtena vero victoria, subinde novus gratiæ, seu benedictionis, cumulus obtinetur, ita ut una alterius instrumentum sit, secundum illud Christi axioma: *Habenti*, ita ut bene usurpet, *dabitur, ut abundet*. Matth. XIII, 12. & XXV, 29. Sic benedictio alia aliam provocat atque ornat, victoriam victoria compen-

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO.

pensans, seu identidem novas ad vincendum vires submi-
nistrans.

§. V.

Nec prætereundum hic est in applicatione, quod Abrahamus Melchisedeco decimas solverit ex omnibus, victrici illa expeditione acceptis, manubiis. Etenim hoc ejus erga Deum, quem in Melchisedeci persona, aut potius officio, veneratus est, actu *ευχαριστικῶ*, eorum, qui sacerdotali Messæ benedictione beantur, *ευχαριστίαν* repræsentatam fuisse, quis dubitabit? Plus vero hic in antitypo deprehendas, quam in typo adumbratum fuit: siquidem benedicti Domini non aliquam sui partem ipsi consecrant, sed potius se totos, ita ut qua corpus, animam & spiritum, Dei sint plane *ὁλόκληροι*; 1. Thef. V, 23. Quandoquidem enim toti sumus Dei, non aliter reddimus Deo, quæ Dei sunt, quam si toti, quantulicunque sumus, ab ejus nutu unice pendeamus, & in nobis, quod ipsi sit *ἀνοπότακτον*, nihil relinquatur. Conf. Rom. XII, 1, 2. 1. Cor. VI, 26.

§. VI.

Ex hac Melchisedecianæ *εὐλογίας* ratione, brevissime delineata, facile constare potest, quanta cum emphasi Christus etiam ratione *benedictionis sacerdos noster* appelletur. Superat vero infinitis modis in hoc ipso sacerdotii actu uti Melchisedecum, sic multo adhuc magis sacerdotes Aaronicos, quorum proprium erat, solenni populum benedictione impertiri. Num. VI, 24, seqqv. Sir. L, 22. Quod benedicendi jus, tanquam regale, ac majestate plenum, axioma, sibi esse proprium, Melchisedecus noster inter alia, paulo ante gloriosam *ἀνάβασιν*, quasi alterum Aaronem agens, solenni actu testatus est, quando discipulis suis, sublati super eos ad cælum manibus, benedicendo ultimum in his terris vale dixisse legitur Luc. XXIV, 50. Summum vero is benedictionis pondus ac complementum conspicuum dabit, quando, ad ultimum judicium redux, male-

B

di-

ditione in impios devoluta: *δὲς*, inquiet, *οἱ εὐλογημένοι τῷ πατρὶς μου*, venite o benedicti patris mei & hereditario jure adite regnum, jam ante mundum conditum vobis preparatum Matth. XXV, 34. Tunc impletum videbit universus orbis, quod olim, sub ingressum in terram Canaan, solenni benedictione, in monte Grisim facta, Deut. XXVII, 12. adumbratum fuit. Ceterum probe hic notandum est, ad benedictionem Christi sacerdotalem pertinere ea omnia, quæ in sacris litteris de ejus, tanquam *παρακλήτης*, ad dextram Dei sedentis *advocatione & intercessione* leguntur. Vide Jes. LIII, 12, Rom. VIII, 34, 1. Joh. II, 1, Hebr. VII, 24, 25. *α. τ. λ.*

APHORISMUS IV.

Melchisedecus antitypicus, Christus, mundi salvator, sacerdotii sui fructu etiam perditissimos populos beat, eodem illos, præter gentem Judaicam, extremis hujus mundi temporibus amplissime beaturus. Quo benedictio Melchisedeci inter alia respexit.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Duo hic præmittenda sunt, e quibus tertium hoc, quod aphorismus habet, per se resultat: I. ultima hujus mundi, seu temporum novi testamenti, periodo nomen regnumque Domini, salutaris *θεογνωσία* per universum terrarum orbem in omnibus, qui sub sole sunt, populis amplificatum iri. Hoc assertum, respectu fundamenti fidei, quod nec constituit, nec labefactat, est quidem ejusmodi problema, de quo, salvo doctrinæ evangelicæ de-

possi-

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 11

posito, salvoque ecclesiasticæ concordia vinculo, in utramque partem disquiri potest; per se tamen est firmissimum, permultis prophetarum oraculis innixum.

§. II.

Neque novum est, seu inauditum, sed per singulorum a Christo nato seculorum decursum, inter præcipuos ecclesiæ doctores, confessores suos habuit. Sufficiat nobis nunc unus atque alter e Theologorum Evangelicorum, eorumque veteranorum, numero. B. NICOLAUS HUNNIUS in Epitome Credendorum p. 617. §. 928. futuræ mundi *ævangelicæ* præmittit concionem evangelii per universum mundum, cum Judæorum conversione junctam. B. JO. WINCKELMANNUS in Comment. in Luc. qui ÆGIDIUM HUNNII operibus Exegeticis insertus est, ad verba Christi Luc. XVII, 24. inter alia idem his verbis confitetur: *Nam sicut fulgur &c. Querere aliquis potuisset, si non audiendi, nec sectandi sunt, qui dicent: ecce hic, ecce illic, ubi ergo Christus cum suo regno inveniendus fuerit? hic respondet, futurum, ut evangelium subito instar fulguris ex una mundi regione in aliam, atque adeo per universum mundum divulgetur, atque ibi etiam futurum sit regnum Christi. Id quod non tantum factum est post Christi in cælos adscensum & occupationem regni sui gloriosæ, sed etiam fiet ante extremum ipsius gloriosum adventum post revelationem Christi; id quod etiam Apoc. XIV. testatur facit hisce verbis: Et vidi alterum angelum volentem per medium cælum, habentem æternum evangelium, ut evangelizaret habitantibus super terram, & omni genti & tribui & lingue & populo dicentem magna voce: timete Deum & date illi honorem, quia venit hora judicii ejus &c.*

§. III.

Qui plura scripturæ loca hac de re desiderat, inter multa alia præcipue sequentia meditationi suæ potest subijcere Jes. II, 2. seqqv. conf. c. XLIX, 18. seqqv. c. LIX, 19, 20.

B 2

c. LX,

c. LX, 1. feqqv. Mich. IV, 1. feqqv. Zach. VIII, 20. feqqv. Mal. I, 11. Pfalm. XXII, 24. feqqv. XLVII, 1. feqqv. XCVIII, 1. feqqv. XCIX, 1. feqqv. Rom. XI, 25, 26. Videantur hæc loca iuxta expositionem ad rem præsentem applicata in Systemate Controvers. Antibar. P. IV. p. 691. feqq. Quod si vero super gentes reliquas evangelica Melchisedeci nostri benedictio aliquando quam largissime erit diffusa; inde facile liquet, fore quam certissime, ut non minus *ιολογίας* genti Judaicæ obtingat: de quo convertendi Israelis mysterio sequentia loca præ ceteris expendi merentur Deut. XXX, 1. feqq. 2. Par. XV, 1. feqqv. Jes. XI, 11. feqqv. conf. c. XLIV, 3. feqqv. Jer. XXX, 22. feqqv. Ezech. XXXVI, 6. feqq. c. XXXVII, 15. feqqv. Hof. III, 3. feqqv. Mich. IV, 1. feqqv. Zach. XII, 9, 10. Rom. XI, 23. feqqv. 2. Cor. III, 15, 16. quorum locorum genuinam interpretationem legas c. 1. p. 646. feqqv.

§. IV.

Afferunt alterum est, divinam promissionem de benedictione in omnes gentes diffundenda, Abrahamo repetitis modis verbisque datam, pertinere non solum ad cœnomiæ evangelicæ initia mediumque cursum, sed etiam, immo præcipue, ad luculentiorum ejus finem; seu, modò dictam regni ac nominis divini amplificationem futuram jam contineri, seu prædictam fuisse, in benedictionis promissione, Abrahamo facta. Id quod manifestum est 1. ex illa Abrahami prærogativa, qua is fidei heros patris fidelium omnium nomine insignitus fuit: 2. e proprietate fidelium, qui, etsi gentis Hebraicæ non sint, tamen filii Abrahami vocantur, si fidei ejus vestigiis insistant. Gal. III, 29. conf. Matth. III, 9. 3. ex ipsis promissionum verbis; utpote quibus *διαρρήδην* omnes gentes per universum terrarum orbem in Christo, per Isaacum adumbrato, beandæ dicebantur, ita ut semen ejus, præcipue spirituale, futurum esset innumerable. Gen. XII, 3. *κ. τ. λ.*

§. V.

S. V.

Jam si adhuc futura restat insignis *εὐλογία* omnium gentium per universum terrarum orbem, & si eo collineavit aliquoties repetita benedictionis promissio, Abrahamo facta; inde per se emergit veritas aphorismi nostri quarti, qua Melchisedeci benedictio dicitur directa seu extensa fuisse usque ad conversionem omnium gentium, & inter has præcipue gentis Judaicæ. Illationis ratio hæc est, quia Melchisedecus 1. Christum representavit; utpote qui in ipso terre fuit præsentissimus: 2. Abrahamo *εὐλογίαν* impertitus est, & ea promissionem de *εὐλογία* ipsi jam ante *ἀμίσως* a Deo datam, confirmavit. Quid? quod e Salem seu Jerusalem lux & justitia per terrarum orbem sub mundi finem diffundenda dicatur Jes. II, 2. seqq. Taceo, Melchisedecum fuisse nationis impiæ, & in hac sacerdotio suo fuisse functum, in indicium, cujus indolis populi essent futuri, quibus eventus benedictionis amplissimus aliquando largiendus esset.

APHORISMUS V.

Christus, ut sacerdos secundum ordinem Melchisedeci, longe major est atque melior sacerdotibus Leviticis, longe præstantius & magnificentius sacerdotium nactus. Hebr. VII.

DEMONSTRATIO.

Sacerdotes Levitici sejuncti erant a regno, uti reges a sacerdotio (vide exemplum Uziæ, ob affectatam sacerdotii functionem poena lepræ affecti 2. Chron. XXVI, 16. seqq.) At Christus est sacerdos secundum ordinem Melchisedeci, h. e. simul rex est, functus sacerdotio regali, & regno sacerdotali, justitiæ pacisque rex atque sacerdos.

B ;

Sa-

Sacerdotes Levitici non constituebantur, nisi essent γενεαλόγητοι, seu genealogiam suam, inde ab Aarone iusta serie derivatam, demonstrare possent. Christus vero est sacerdos αἰγνεαλόγητος, ne quidem ortus e tribu Levi, sed e tribu Judæ: quemadmodum Melchisedecus ne quidem ad gentis Judaicæ stirpem pertinuit.

Sacerdotes Levitici, ratione genealogiæ suæ nati esse debebant patre sacerdote & matre, sacerdotis conjugæ. Christus vero, sacerdos secundum ordinem Melchisedeci, non tantum parentes sacerdotalis ordinis habuit nullos, sed etiam eminentissimo modo fuit ἀπάτωρ, nimirum respectu naturæ humanæ Luc. I, 35. nec non ἀμήτωρ, respectu divinæ Prov. XXX, 4. Apoc. I, 8.

Sacerdotes Levitici habebant initium & finem sacerdoti sui, seu antecessores ac successores, ita ut sacerdotium eorum esset παράβατον, & quasi ambulatorium; sed sacerdotium Christi est ἀπαράβατον & perpetuum, utpote & antecessorum & successorum expers; & æternum, uti ratione divini consilii, sic ratione fructus: quemadmodum Melchisedecus in sacerdotio suo plane fuit ἀδιάδοχος.

Sacerdotes Levitici ἐυλογίαν impertiti sunt populo Judaico. At Christus, alter Melchisedecus, illam uti generatim omnibus aliis hominibus, sic speciatim ipsis etiam sacerdotibus impertitus est: quemadmodum eandem Melchisedecus imposuit Abrahamo, principi & sacerdoti, & per hunc, mystico respectu, omnibus Hebræis, & inter hos ipsis quoque sacerdotibus Leviticis, tanquam in lumbis ejus adhuc existentibus.

Sacerdotes Levitici decimas receperunt a populo. At Christus, sacerdos secundum ordinem Melchisedeci, decimas accipit ab ipsis etiam sacerdotibus, eos, ad sacrificium suum piaculare & meritorium remissos, sibi in peculium poscens: quemadmodum Levitæ, quasi in
lum.

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 15

lumbis Abrahami constituti, per hunc suo modo decimas solverunt Melchisedeco typico. Sacerdotes Levitici vitæ suæ necessaria acceperunt a populo, variis donariis & esculentis ab eo resecti. At Christus, sacerdos secundum ordinem Melchisedeci, ipsos sacerdotes, totumque populum, imo totum humanum genus, quantum in ipso est, reficit: quemadmodum Melchisedecus typicus Abrahamum, qui ipse sacerdos erat, ejusque exercitum, & in Abrahamo, secundum mysticum respectum, ipsius posteros, & inter hos præcipue stirpem Leviticam, epulis recreavit.

Notandum vero est de his, aliisque, quæ huc referri posse videntur, analogiæ membris, Melchisedecum considerari bifariam, vel, secundum naturam, ut hominem naturalem & filium Adami; vel, secundum œconomiam DEI, ut hominem mysticum ac typicum secundi Adami. Unde quicquid non deprehenditur in Melchisedeco, ut filio Adami, quærendum in eo, quatenus secundi Adami typum gessit; & quidquid typus non habuit, sed tantummodo imbecilliori adumbravit, sufficit, in Antitypo, Christo, perfectissime exhiberi.

APHORISMUS VI.

Sacerdotium Aaronicum cum sacerdotio Christi Melchisedeciano consistere haud potuit.

DEMONSTRATIO.

HÆc jam patet ex aphorismo præcedenti. Ut vero plus accipiat lucis atque roboris, paucis utriusque sacerdotii *diversis* discrepantia delineanda erit. Unde simul summa sacerdotii Melchisedeciani, quale in Christo id deprehendimus, excellentia præ Levitico cognoscetur. Sa-

Sacerdotes Levitici erant nudi homines: Christus est *ἄνθρωπος*. Et talis sacerdos, qui ipse Deus est, requirebatur, quandoquidem universæ conditæ potentia: robur ne levissimi quidem peccati onus sustinere valet.

Levitici sacerdotes erant filii DEI secundum œconomiam; at Christus secundum naturam.

Sacerdotes Levitici erant plures, & simul, & temporis progressu: At Christus, in sacerdotio suo tantum unicus, est plane *ἀδιάδοχος*, sacerdotium habens *ἀπαράβατον* & æternum, unübergänglich und ewig.

Sacerdotes Levitici oleo materiali initiati fuerunt. At Christus oleo spirituali, ipso Spiritu Sancto, eo sine mensura ad sacerdotium suum unctus.

Sacerdotes Levitici constituti fuerunt sine divino iurejurando: At Christus prævio eodem, vide Pf. CX, 4.

Sacerdotibus Leviticis munus conferebatur ab alio sacerdote: At Christus suum ab ipso DEO *ἀμίσως* accepit, publica proclamatione in baptismo & gloriosa metamorphosi Matth. III. & XVII. sacerdos, qui simul ut propheta audiendus esset, declaratus.

Sacerdotes Levitici, tanquam peccatores, etiam pro suis ipsorum peccatis victimas offerebant. At Christus, ut *ἀρχιερέως ὄντι*, *ἀκαθ*, *ἀμίαντι*, *πεχωρισμένῳ ἀπὸ τῶν αμαρτωλῶν*, Hebr. VII, 26, 27. nullius victimæ indigens, tantum pro alienis peccatis sacrificium obtulit.

Sacerdotes Levitici pecudes immolarunt mortuas, sanguine pecudum alieno in sanctuarium ingressi. At Christus, semet ipsum pro nobis immolans, suo ipsius sanguine nos redemit. Hebr. IX, 12, 14.

Sacerdotes Levitici sanguine hircorum ac vitulorum alieno non poterant mundare pectora a reatu & dominio mortuorum operum; sed tantum adumbrabant veram mundationem, per fidem tanquam e longinquo adplican-

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 17

- candam. At Christus sanguine suo nos ab omni peccato, ejusque & reatu & dominio, expurgat.
- Sacerdotes Levitici sacrificabant sæpius; At Christus semel, citra repetitionem Hebr. VII, 27. Rom. VI, 9, 10. Unde de sacrificii ejus valore judicari potest: quemadmodum frequentia actus sacrificiorum Leviticorum imbecillitatem & imperfectionem arguit.
- Sacerdotes Levitici non nisi in tabernaculo, & post in templo intra Jerusalem, sacrificarunt: at Christus extra hanc urbem, templi, totiusque cultus Levitici, ruinam indicans.
- Sacerdotes Levitici ingrediebantur in sanctuarium manu factum, in adytum, quod, pro ratione elementarii ac temporalis cultus, fragile erat. At Christus, peracto sacrificio, ingressus est in tabernaculum ἀχαροποίητος Hebr. VIII, 2. IX, 11, 24. Conf. c. VI, 19, 20. 2. Cor. V, 1.
- Sacerdotes Levitici erant tantum nudi ministri. At Christus est ipse victima, ipse altare, ipse sacerdos, isque idem talis κατ' ἑξοχήν.
- Sacerdotes Levitici erant tantum ministri salutis adumbratæ. At Christus est auctor salutis partæ ac datæ, ac magis magisque conferendæ. Hebr. V, 9, 10.
- Sacerdotes Levitici benedictionem adhuc promerendam tantum pronuntiabant, etsi non sine efficacia: At Christus eam jam promeritam re vera confert.
- Christus, verus Melchisedecus, rex justitiæ, omnes subditos suos sacerdotes spirituales efficit, regale inter eos sacerdotium constituens 1. Pet. II, 5, 9.
- In morte summi sacerdotis, Christi, mystice expiravit sacerdotium Leviticum, sepulchro cum ipso quasi illatum, ita ut inde sacerdotium spirituale effluerit.

C

SECTIO

SECTIO II.

DE
OFFICIO CHRISTI REGIO, PER MEL-
CHISEDECI REGNUM ADUM-
BRATO.

APHORISMUS I.

Christus est verus Rex, singulari cum em-
phasi talis.

DEMONSTRATIO.

§. I.

REgia Christi majestas, regnumque ipsum, præter
libros alios, præcipue in tribus prophetis li-
bris describuntur, in Psalmis, Daniele & Apo-
calypsi. E libro מלכות præ aliis huc perti-
nent psalmi sequentes II, 6. seqq. *Rex in monte
Sion, qui ipse DEI filius, gentium heres & finium terræ
possessor: Rex ferreo insignis scepero, in hostes suos gravis
futurus: Rex ad cujus nutum in sanctiore disciplina omnes
orbis reges converti debent.* Item Psalm. IX, XXII, 28. seqq.
XXIV, 17. seqq. XLV, XLVII, nec non multi alii, præci-
pue a Pf. XCIII, usque ad C. nec non sub finem libri, XLV.
x. v. λ.

§. II.

Ex Daniele huc pertinet egregia illa promissio de do-
mino cælorum, regnum per universum terrarum orbem
erecturo c. II, 44. seqq. conf. c. VII, 13. seqq. Taceo mul-
ta alia aliorum prophetarum testimonia, ab ipsis Judæis de
regno Messie exposita. Illud vero, quod propheta, tan-
quam

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 19

quam futurum, describunt, Joannea Apocalypsis exhibet in complemento, sed itidem maxima ex parte adhuc futuro, & regem & regnum ejus plane venerabili sermonis majestate describens; præcipue c. XIX, ubi Melchisedeci nostri, tanquam Regis regum & Domini dominorum, gloria in summo quasi fastigio collocata deprehenditur.

§. III.

Rex noster, eadem significationis ratione, etiam vocatur *נבון heros* Pl. XXIV, 8. *נדר dux* Dan. IX, 25. *שׂר princeps* Jos. V, 14. Taceo reliquas hujus generis appellationes. Quanta vero cum emphasi rex sit Melchisedecus noster antitypicus, præter ea, quæ in sequentibus aphorismis tradentur, vel ex eo constare potest satis superque, quod ipse creat, qui sceptro suo pareant, subditorum suorum auctor, ideoque jure eo majori rex eorum unicus. Unde subditos habet non per *προφουρογενεσίαν*, uti reges hujus mundi, sed per *παλιγενεσίαν*, qui inde etiam ipsi in spiritu regia gaudent dignitate, æterni regni consortes futuri, e regno crucis, (quæ olim non sine singulari DEI nutu regii nominis inscriptionem habuit: *Iesus Nazaremus, Rex Iudeorum*) ad regnum lucis translati. Ceterum de regno Christi conferantur loca *Jes. IX, 7. Luc. I, 34, 35. XXII, 29, 30. Marc. I, 15, 16. Jo. XVII, 24. XVIII, 36. 2. Tim. IV, 18.*

APHORISMUS II.

Jesus Christus est verus Melchisedek, rex justitiæ.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Splendidum hunc characterem Melchisedecus noster
C 2 sum-

summo jure, in subordinati sensus fecunditate, gerit quadruplici respectu. Est enim rex justitiæ 1. respectu naturæ, seu essentiæ suæ divinæ, quam cum Patre & Spiritu Sancto habet communem, adeoque justam, ut eminentissimò modo ipsa sit justitia ὑποστατική, intelligens, æterna, omnis justitiæ, quæ per regnum Dei se diffundit, fons ac scaturigo. Et ab hac justitia vocatur κατ' ἐξοχήν ὁ δίκαιος, justus, & ὁ ἅγιος, sanctus 1. Jo. II, 1, 20.

§. II.

Est rex justitiæ 2. respectu naturæ humanæ, per infinitam unctionem ex hypostaticæ unionis fonte divinis ac infinitis dotibus ac perfectionibus nobilitatæ. Hinc totus Christus Θεάνθρωπος dicitur ἀρχιερεὺς ὄντων, ἀνακός, ἀμύλας, κολοισμὸς ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν Hebr. VII, 26. sacerdos sanctissimus, cui nequaquam necessarium sit, seu fuerit, primum pro suis ipsius peccatis sacrificium offerre, deinde pro peccatis populi. Opus enim ipsi fuit justitia hac essentiali ac naturæ humanæ communicata, ut tanquam sacerdos injustitiam nostram expiaret, & ex injustis justos efficeret, factus justitia nostra, coram DEO valens 2. Cor. V, 20. In quo sacerdotali justitiæ officio omnino etiam regium exercuit, regnum diaboli, quod mera est injustitia, destruendo.

§. III.

Est salvator noster Melchisedecus, rex justitiæ 3. respectu donationis seu communicationis. Nam quia idem rex est ac sacerdos, dona, munere sacerdotali parata, secundum munus suum regium subditis, qui etiam regni confortes sunt, distribuit. Illorum vero complexus est in justitia, qua, tanquam veste munda, speciatim stola candida ac pretiosissima, subditos suos, quos fratrum loco habet, mirifice exornat, exornatosque Patri suo coram foro justitiæ sistit. Qui, in hoc habitu conspecti, illi non possunt non esse acceptissimi, digneque, qui, regis beneficiis ac mi-

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 21

immunitatibus ditati, in ipsum futuri regni, quod mera gloria florebit, consortium admittantur. Quam spem tam luculentæ hæreditatis vivam qui intra se agitant, eadem, ut, sub rege, qui ipsa est justitia, stipendia facientes, justitiæ ferviant vivantque unice ac perpetuo, suavi impulsu perducuntur. Conf. Luc. I, 74, 75. Rom. VI, 16, seqq.

§. IV.

Est tandem Melchisedecus noster rex justitiæ 4. respectu *administrationis*, secundum quam justitia per vastissimum regnum longe lateque diffusa floret Ps. LXXXV, 10, seqq. jam quidem, sub regni gratiæ, æconomia, aliena iniustitia adhuc permixta, immo ejusdem suætibz sæpenumero tantum non plane obruta, sed in regno, quod mera gloria erit, de iniustitia omni triumphatura. Tunc complementum suum habebit perfectissimum illud Davidis de regno Christi effatum Ps. XLV, 7. *שבש מישר שבש מלכות*, *βασιλευς εὐθύτητος ἢ βασιλευς τῆς βασιλείας σα* Hebr. I, 8, nimirum in ecclesia *δικαίων τετελειωμένων*, *justorum summatorum* Hebr. XII, 23.

APHORISMUS III.

Melchisedecus noster est *מלך שם*, *βασιλευς Σαλήμ*, Rex Salem, seu Jerusalem.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Deprehendimus hic Antitypum respectu ipsius loci. Nam uti Melchisedecus typicus regni sui sedem habuit in urbe Jerusalem; sic etiam antitypicus; & quidem jam tum ante *ἐνοδείκασιν*, erecto in ea urbe sacerdotio plane regali, *θεοκρατίαν*, quæ revera *χριστοκρατία* fuit,

DISSERTATIO POSTERIOR

fuit, habente. Hinc Pf. LXXVI, 3. dicitur *in Schalem tabernaculum ejus, & habitaculum ejus in Zion. Est rex inunctus super Zion, montem divinæ sanctitatis* Pf. II, 6. Hoc per *ἐνοράνωσι* in mundum venturo, Deus sic acclamat Ziioni: *Exulta valde, o filia Ziionis; clange, o filia Jerusalem! ecce rex tuus venit tibi, justus & salvator ille; miser (tamen) & equitans super asino, & super pullo, filio asinarum.* De cujus prophetiæ complemento vide Evangelistas, Matth. XXI, 5. Io, XII, 13. seqqv.

§. II.

Terrestri vero, seu inferiori, Jerusalem respondet, immo certo respectu opposita est, cœlestis ac superior, quæ *nostra omnium mater* vocatur Gal. IV, 26. eaque libera, serva illa antiqua infinitis modis melior. Item *civitas Dei viventis, myriadibus angelorum justorumque consummatarum inhabitata* Hebr. XII, 22. *Jerusalem e cælo, a Deo descendens, & tantæ præstantiæ, ut nomen ejus non nisi vincuntibus inscribatur* Apoc. III, 12. *Civitas sancta, nova Jerusalem, a Deo e cælo demissa, ἡτοιμασμένη ὡς νύμφη κοσμημένη τῷ ἀνδρὶ ἀντὶς, parata, sicut sponsa ornata marito suo: qua demissa vox magna e cælo perfonat: Ecco tabernaculum Dei cum hominibus.* Apoc. XXI, 2, 3. Cujus Jerusalem novæ quantus futurus sit splendor, quanta gloria atque majestas, in ultimis Apocalypseos capitibus, nec non in locis prophetarum parallelis, pluribus descriptum legas. Hæc de Rege Salem respectu loci, civitatis Jerusalem; jam seorsum de eodem respectu status, voce Salem adumbrati.

APHO-

APHORISMUS IV.

Melchisedecus noster est מלך שוֹלֵם, βασιλεύς
εἰρήνης, Rex Pacis.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Habemus hic interpretem ipsum Paulum, qui in Epistola ad Hebræos, nomine proprio, per interpretationem, in appellativum versò, τὸ ὄνομα Σαλήμ per vocem εἰρήνης explicat, innuens, Christum, alterum & eminentiorem Melchisedecum, Regem pacis esse. Bene SUIDAS de appellatæ urbis ratione: *Μελχισεδεκ κτίσας πόλιν ἐν τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ Σιών ἐπωνόμασεν αὐτὴν Σαλήμ, ὃ ἐστὶν εἰρηνόπολις.* Messiam vero Regem Pacis fore, prædixere prophetæ, & inter hos præcipue Jesaias, ipsum מלך שוֹלֵם, *pacis, pacis*, inquam, *cujus finis haud sit ullus, principem* vocans: idem proclamavere angeli, *nativitatis* ejus præcones Luc. II, 14.

§. II.

Pax est fructus officii sacerdotalis, uti *justitia*. Unde non minus illam, quam hanc, donat ac conservat subditis suis *pacis princeps*, *pax nostra*, nos inter & Deum Eph. II, 14, 15. qui nobis, in viam *pacis* traductis, Luc. I, 79. *pacem* suam confert ac relinquit, nunquam auferendam, atque ita a pace illa bracteata, quibus hujus mundi regna ludunt, diversissimam Jo. XIV, 27. conf. c. XVI, 33. Qua quos per Evangelium *pacis* Eph. VI, 15. beat noster Salomò, noster Fridericus, illi magna cum parrhesia suum facere possunt illud Pauli ἀποκρίων: *Igitur justificati ex fide* (h. e. Melchisedeci *justitia* dotati) εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν, *pacem habemus apud Deum*, per Melchisedecum, regem Sale-
men-

menssem, *Dominum nostrum Jesum Christum* Rom. V, 1. Tales hujus regis subditi, qui & ipsi intra se regnum Dei possident, regnum, justitia, pace ac gaudio in Spiritu sancto florentissimum Rom. XIV, 17. & per pacem, tanquam præfidium animi sui inexpugnabile, ad vitam æternam, æternæ & gloriosæ pacis hæreditatem, custodiuntur. Phil. IV, 7.

S. III.

Ex his facile colligi potest, quantum bonorum spiritalium thesaurum pax contineat. Et hunc ipsa vocis, & Hebraicæ & Græcæ, emphasis indicat. Nam Hebrææ שלום , a של derivata, notat rei, de qua dicitur, integritatem & perfectionem, atque ita שלום , pax, est bonum completum, seu plurimorum bonorum, quæ ad integritatem ejus pertinent, *σύνδεσμος*, nexus completus christianismi *ὁλοκληρίαν* notans. Græca, *εἰρήνη*, ἀπὸ τῆ εἰς αἰεὶ *εἶρειν*, a connectendo in unum, dicta, habet nexum ac vinculum eorum, quæ alias disjuncta ac dissona essent. Nexus vero, quem pax efficit, geminus est; unus inter Deum & homines, a parte Dei reconciliationis gratiam, uti & omnis inimicitia, odii ac vindictæ, absentiam, notans, & nihil aliud, quam acquiescentia Dei in hominibus, suavissimæ conjunctionis fœdus constituens, variisque communionis charismatis erga hominem abundans. A parte hominum nexus ille supponit receptam regenerationis, justificationis ac *ὑποθεσίας*, gratiam, ac consistit in suavissima animi tranquillitate, fiducia, parrhesiæ, libertatis, ac communionis cum Deo, plena. Alter pacis nexus est inter ipsos homines, qui, supposito communi *παλιγγενεσίας*, qua nexus cum Deo initur, principio, in fraterna voluntatum ac studiorum consensione consistit. Jam si tantum habet in recessu pax, Christusque est summus pacis princeps; liquet, salutationem Christi, quæ, post suum in vitam reditum, formula solenni: *εἰρήνη ὑμῖν, pax vobis*, discipulis

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 25

lis suis pacem adprecando contulit, interpretandam esse non e vulgari salutandi consuetudine, sed e Christi, Melchisedeci nostri, officio & adfectu: quemadmodum apostoli postmodum, magistrum suum imitati, singulari cum gratia & pondere sub epistolarum initia pacis voto cœtus christianorum salutarunt.

APHORISMUS V.

Melchisedecus noster, Christus, extremis N. T. temporibus, κατ' ἐξοχήν erit Rex Pacis in ecclesia sua, devicto Antichristo pace gavisura, tum gente Salemitana, seu Hebræa, tum reliquis populis in consortium ejus admissis.

DEMONSTRATIO.

§. I.

Cognitionem hic aphorismus habet cum aphorismo IV. sect. I. & tantam quidem, ut inde ejus veritas firmitasque per se resultet. Nam si Christus sacerdotii sui fructum, quo jam dudum omnes omnium nationum credentes beat, in futurum aliquando singulari cum emphasi in omnes populos, & inter hos præcipue in Judaicum, diffundet, uti supra probatum est; certe nec regno suo iisdem deerit; siquidem officiorum unum ab altero, regium a sacerdotali, plane inseparabile est; quemadmodum unum Melchisedecum antitypicum, eundemque & regem & sacerdotem, habemus.

§. II.

De regno hoc tot tamque luculenta prophetarum oracula extant, ut mirum sit, esse posse, qui hic dissentiat, ullum. Ferendus tamen hic utrinque omnino est dissensus.

D

sus;

fus; isque eo fertur æquius, quo minus hæc materia, de ecclesiæ fati agens, ipsum salutis fundamentum attin- git. Conferantur hic denuo loca, quæ supra Sect. I. Aph. IV. nec non ex parte Sect. hujus II. Aphor. I. adducta sunt. Nullum vero bonum de eo prædicatur magnificentius, quam pax; cujus prærogativæ ratio peti potest ex apho- risimo præcedenti, ubi pax descripta est, tanquam comple- xus bonorum fere omnium. Audiamus nunc locum unum atque alterum: Jes. II, 2. seqq. *Fiet vero postremis tempo- ribus: stabilis erit mons Jehovæ, (evasurus) in caput mon- tium, & elatus præ collibus: unde confluent ad eum omnes gentes. Nam ibunt populi multi, dicentque: agite, & ad- scendemus ad montem Jehovæ, ad domum Dei Jacobi &c. contudent gladios suos in ligones, & hastas suas in cultros putatorios: non tollet gens contra gentem gladium, neque discent amplius bellum. Eadem subinde repetita occur- runt aliis in locis, præcipue Mich. IV, 1. seqq. ubi additur: sedebit unusquisque sub vite sua, & sub ficu sua, nullo terren- te. &c.* Agunt quidem hæc loca de pace externa, sed in- terna illa, cujus externa fructus, & in qua itidem plurimo- rum bonorum cumulus est, omnino supposita, & haud ob- scure simul significata. Erit pax, ubi gratia veritatem ha- bebbit obviam, pax, quæ in justitiæ osculis hærebit, פֶּקֶד וְשִׁשׁוּם Psalm. LXXXV, II. Bene CREGUTUS Revel. Arcan. de Melchised. p. 309. *Splendebit ecclesiæ chri- stianæ, (veræ Jerusalem) gloria in fine seculorum, in Ju- deorum vocatione & gentilium plenitudine, post Babylonis & Antichristi excidium; quo tempore omnes gentes, earum- que gloria, ad Christum regem (מֶלֶךְ שָׁלוֹם) adducentur.*

APHORISMUS VI.

Christus, verus Melchisedecus, justitiæ ac pacis rex, subditos suos victores, qui in Abrahami vestigiis incedunt, regalibus epulis excipit ac recreat.

DEMONSTRATIO.

DE asserti hujus veritate jam constat ex antecedentibus. Etenim justitiæ ac pacis donatio quid est, nisi lautum animæ epulum? Confer inter alia de hoc Cant. V, 1. Prov. IX, 1-5. Jes. XLIV, 3, 4. LV, 1. Zach. XIII, 1. Matth. XI, 28. Joh. IV, 10. seqqv. VI. VII, 37, 38. quorum etiam sacræ cœnæ beneficia cum multis patribus non immerito referas. Et cum ultra prægustum hic nihil obtineamus, gloriosus justitiæ ac pacis fructus, post reportatam de ipsa morte victoriam, plenissimum epularum usum secum feret.

SECTIO III. AXIOMATICA,
EXHIBENS AXIOMATA, QUÆ EX
UNIVERSA TRACTATIONE DE MEL-
CHISEDECO RESULTANT.

MEMBRUM I.

De axiomatis diversi generis.

I.

Christus est totius Scripturæ sacræ nucleus, phosphorus, der Kern und Stern, medulla, centrum ac focus; immo omnia in omnibus. Videmus hoc

speciatim in materia de Melchisedeco, Conferri hæc de re possunt loca Psalm. XL, 8. Luc. XXIV, 26, 27. Jo. V, 39. Act. X, 43. &c. Notandum præterea hic est; Moſen a Christo incipere Gen. I. conf. Ioh. I, 1, 2, 3. & Malachiam eodem Veteris Test. scripturam obſignare c. IV. Eadem est ratio scriptorum Novi Fœderis, utpote quibus itidem Christus est *a* & *ω*. Nam Matthæus ab eo historiam suam inchoat, & in eodem desinit Joannes in Apocalypſi.

- II. Typus historicus (secundum GLASSIUM Philol. Sacr. L. II. p. 318. seqq.) est vel innatus vel illatus; & hic posterior porro vel oblatus, vel extortus. Ille probabili cum analogia conjunctus est, cumque fidei analogia & re ipsa consentit. Hic vero omni fundamento destituitur, & a sensu litterali nimis discrepat, ad *ψευδαριθμια* referendus. Hæc diversa typologia ratio optime illustrari potest exemplis, e præſenti materia desumptis. Nam typus *innatus* hic quis sit, adhuc duabus sectionibus consideravimus. *Illatus*, isque *oblatus* & analogicus, est in pia multorum patrum aliorumque doctorum sententia, qua Melchisedecus, Abrahamo panem ac vinum proferens, dicitur Christum in sacræ cœnæ dispensatione representasse. Extortus vero typus est varius, præcipue in pontificio doctrinæ fermento: de quo vidè Membr. II.
- III. In analogia τῶν ἰσορρομημένων καὶ ἀλληγορημένων, seu in collatione typi & antitypi, supervacanea est nimia ἀκροβείας consecratio. Sufficit enim adumbratio quædam, modo obscurior, modo luculentior. Et quando etiam hæc defectu laborat multiplici, recurrendum est ad antitypum, in eoque subsistendum. Id quod uti alias, sic etiam speciatim in hoc typo, probe est observandum.
- IV. Ecclesia Christi, & in ea theologia, & ipsa quidem mystica, si genuina est, est Grammatica, seu subsidio Grammatico eget, ita ut sine eo permultis in partibus nil valeat &

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 29

& proficiat. Videmus hoc in typologia de Melchisedeco, ubi grammatica nominum propriorum interpretatio scopo Pauli inservit. Bene hanc in rem CHEMNITIUS LL. Theol. P. II. de Justificat. p. 549. *Ecclesia tantum debet grammatica esse, & que a Spiritu Sancto tradita sunt, discere ex genuina significatione vocabulorum, quibus in tradenda doctrina scriptura utitur*: ubi addit, se ostensurum, neglectum veræ grammatices errorum fontem ac originem fuisse. A quo egregio Chemnitii asserto B. GLASSIUS Philologiæ suæ sacræ initium facit, digno illud encomio ornans.

V. Sacerdotium Christi valet non solum antrorsum, sed etiam retrorsum. Retrorsum ratione decreti, promissionis, adumbrationis atque efficaciam in applicatione: antrorsum ratione effectuum seu fructuum ex actu semel facti emergentium. Conf. Rom. XVI, 25. Eph. I, 4. Col. I, 26. 2. Tim. I, 9. Tit. II, 2. 1. Pet. I, 20. Videmus hoc in sacerdotio Melchisedeciano.

VI. Impia nonnullorum est opinio, Deum sacrificandi ritum, a profanis gentibus mutuatum, Hebræo populo, ad *κατοχήαν* propendenti, per *συγκράτασιν*, injunxisse. Hac enim sententia nervus totius cultus & Levitici, & ejus, qui sub patriarchis floruit, evertitur. Aliud nos docet Melchisedecus, sacerdos Dei altissimi, Noachicæ pietatis, ab ipso Deo & præscriptæ & approbatæ, vestigiis, ab *ἑθελοθησικεία* remotissimis, insistentis.

VII. Quandoquidem sacerdotalis benedictio, eaque solennior, non pronuntiabatur, nisi peracto sacrificio; nostrum benedictionis desiderium ad cruentum Christi sacrificium, quo is se præcipue alterum Melchisedecum, sacerdotem Dei altissimi, præstitit, remittitur.

VIII. Melchisedecus noster tanta cum *ἡσυχεία* benedicit, ut ipsa etiam maledicta hostium vertat in *εὐλογία*. Quis enim dubitabit, hostes devictos multa Abrahamo maledicta

dicta, si non aperte, tamen clanculum, ingessisse? sed his *ἑυλογία* Melchisedeci virus omne demit. In Bileamo quomodo conatus maledicendi conversi fuerint in benedictionem, & quidem itidem a Messia *ἀσάμης*, Ibraëlitici populi duce & præside, Num. XXII. & seqq. videas.

- IX. Benedictio Melchisedeci nostri non tam verbis, quam rebus, plena est, rerum pondera exhibens, quemadmodum ejus maledictio suam reatui, seu reis, pœnam re ipsa infert. Uti inter alia videmus e ficu *ἀνάβητος*, ex imprecatione Christi confestim exarescente. Matth. XXI, 19. Danda itaque opera nobis est, ut maledictione illa ultima & solenni, qua *ἑυλογίας* os foribus æternum exitium decernetur, evitata, audire possimus lætissimum illud benedictionis decretum: *Δεῦτε οἱ ἑυλογημένοι τῷ πατρὶός μου, venite benedicti patris mei, & hereditario jure accipite regnum, a condito mundo vobis preparatum* Matth. XXV, 34, 41.
- X. Maledicat frematq; impiorum cohors adversus Melchisedeci membra. Quid tum? fixum hic manet ac immotum illud Melchisedeci nostri, seu alterius Isaaci: *benedixi illi, & benedictus erit*. Gen. XXVII, 33.
- XI. Ecclesia Christi erit æterna, hostium moliminibus superior, quia Melchisedecus noster æternus est sacerdos; qui vero talis esse non possit, nisi in ecclesia, si non militante, tamen triumphante, & sacerdotii fructibus æternum perfruenta.
- XII. Extra Christum quidem nulla est salus; non tamen existimandum est, Christi cognitionem & ecclesiam post diluvium ante legem ad unam alteramque familiam, aut gentem, restringendam esse. Contrarium enim deprehendimus in Melchisedeco Cananæo & Chamita.
- XIII. Melchisedeco nostro non solum decimas, sed etiam nos ipsos totos debemus: quod debitum nostrum quo fide-

fidelius exsolvimus, eo plus *εὐλογία* ab eo impetramus; utpote quæ solutionis hujus fons est atque consequens.

XIV. Historia sacra non fert Memos criticos, utpote ultra horum circulos sapiens. Cujus rei exemplum habemus in commemoratione Melchisedeci. Hæc enim videri poterat justo brevius facta esse, quam convenerit tam illustri personæ, sacerdoti Dei altissimi, Abrahamo majoris. Sed Paulus hujus brevitatis rationem reddit, innuens, ei typicam subsuisse mysterii de Christo adumbrationem.

XV. Christus non solum Aaronicum, sed etiam Melchisedecianum, sacrificium inter alia in eo quoque quam longissime superat, quod omnes subditos suos, regni focios, immo & sacerdotes, constituit, regali inter eos sacerdotio erecto. Vid. 1. Pet. II, 9. Apoc. I, 6. V. 10.

XVI. Melchisedecus omnibus regibus egregio est exemplo, nimirum ut sint reges justitiæ, uti & sacerdotes, qui semet ipsos Deo totos consecrent victimam vivam, Deoque placentem Rom. XII, 1. cultusque divini patroni sint.

XVII. Quandoquidem Melchisedecus solum Christum proprie adumbravit, hic vero sacerdotium habet *επαγαθον* & incommunicabile; cavendum est, ne Melchisedeciani sacerdotii ad christianismum applicatione iniqui sumus in monadicum Christi sacerdotium & sacrificium.

XVIII. Eadem cautione opus est in applicatione sacerdotii Levitici. Etenim huic, in quantum cultui typico vacavit, non respondet ordo ministrorum verbi, seu Doctorum in ecclesia novi testamenti; sed, præter Christum ipsum, generatim status omnium christianorum, qui ad sacerdotium spirituale Spiritu Sancto, spiritu *παλιγγενεσιαι* & *ὁμοθεσιαι*, inuncti sunt. Quod si analogiam quaerimus inter doctores ecclesiæ Judaicæ ac Christianæ, ad syn-

DISSERTATIO POSTERIOR

synagogas Judaicas recurrendum est, non vero ad templum Hierosolymitanum.

MEMBRUM II.

De Axiomatis, Pontificiorum *παρεμνησία* & *ψευδο-
τυπολογία* oppositis.

I.

Sacrificium Pontificiorum Missaticum, (de quo Concil. Trident. Sess. XXII. c. 1. BELLARM. Tom. III. L. I. c. 6. de missa. BECAN. manual. L. I. c. 10.) quod dicitur, e Melchisedeci exemplo, Abrahamo panem & vinum proferentis, probari nequit: etsi PISTORIUS Hodeget. p. 428. hoc argumentum existimet esse cœli ac terræ machina firmius. Nam

1. τὸ ἄνωγον non significat sacrificavit, sed generatim protulit, ita accipiendum, ut substrata materia permittit. Hanc vero sacrificalem fuisse, frustra adferitur. Nec quidquam Deo dicitur obtulisse Rex Salem; sed potius Abrahamo, uti sermonis *συνάφεια* habet. Aliud vero est, dici sacerdotem, aliud panem & vinum sacrificare.
2. Paulus in accommodatione typi ad antitypum docet, solum Christum respondere Melchisedeco, eumque non sæpius, sed semel tantum, semet ipsum obtulisse; nec ullos successores hac in parte reliquisse. Hebr. VII. VIII. IX. Ergo multis modis jam in antecessum destruxit commentum Pontificiorum.
3. Fac Melchisedecum sacrificasse panem & vinum: quid tum? quid hoc ad sacramentum sacræ cœnæ? Unde probabitur, etiam hoc sacrificium esse sacrificium enim & sacramentum differunt, ut *dare* & *accipere*:

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO.

33

cipere: in sacrificio Deus accipit ab homine: sed in sacramento Deus dat homini. Patres in partes vocati non de sacrificio, sed de sacramento, loquuntur, per actum illum Melchisedeci adumbrato. AMBROS. L. IV. de sacram. c. 3. BASILIUS in Psalm. CX. aliique. Optime sane CAIETANUS in h. l. Nihil, inquit, scribitur de sacrificio, seu oblatione, sed de extractione, seu prolatione, quam scribit Josephus factam esse ad reficiendos victores. Quod autem in vulgata editione subiicitur ut causa oblationis: erat ENIM sacerdos; in Ebreo non habetur, ut causa, sed ut separata particula.

4. Error hic pontificiorum nititur alio errore, nimirum eo, quo statuunt, sacerdotium Leviticum ad suum sacerdotum, quales habent, ordinem translatum esse. Id vero falsissimum est. Atque ita apud illos error errorem gignit. Bene CREGUTUS Revel. Arcan. p. 334. *Hec doctrina de sacerdotio Melchisedeci ut ostendit, omnia sacrificia Levitica & totum sacerdotium veteris legis esse abrogatum, ita perspicue in sacerdotium Missaticum arietat. Cujus vanitatem & horrendam impietatem nos unico argumento demonstratum inuis, quod nobis instar multorum erit. Namque si daretur hujusmodi sacerdotium in Novo Testamento & sacrificium Missaticum, in illo assignari posset aliquis sacerdos, aliqua victima, altare, ignis ad consumendam victimam, sacrificium ipsum, seu octus sacrificandi: at nihil illorum assignari potest. Ergo nullum tale est sacerdotium in N. T. aut sacrificium Missaticum. Hoc probandum per partes: 1. Nullus assignari potest sacerdos. Nam qualis esset ipse sacerdos? & cujus ratiō? vel enim secundum Aaronis ordinem, vel secundum ordinem Melchisedeci. At cujum? non Aaronis: quia hoc sacerdotium est abrogatum, teste Paulo Hebr VII, 8, 9. &c. Non secundum ordinem Melchisedeci: nam illud sacerdotium fuit singulare, extraordinarium & sine successore. &c. Conf. CHEMNITII Exam. Conc. Trid. HUTTE.*

E
TE.

TERI Triumph. de regno Pontificio a p. 57. ad p. 151.
 GERHARD. Confess. Cathol. L. II. Art. 15. MEISNERI
 Philos. febria P. II. Sect. I. c. 3. qv. 5. WALTHERI
 Officin. Bibl. p. m. 757. seqqv. CHRIST. CHEMNIT.
 Quæst. in Gen. Disp. V. qv. 3.

- II. Benedictio Pontificis Romani, quæ Apostolica dicitur, est apostolica; quandoquidem Melchisedecianæ ac Aaronicæ *εὐλογίας* dignitatem affectat, ejusdemque *εὐεργεσιαν* venditat. Nam quia pontifex non est sacerdos, nec Melchisedecianus, nec Aaronicus; benedictio ejus, modo dicto sensu accepta, commentum est. Quomodo quidam e purpuratis curiæ Romanæ senatoribus, qui cardinales vocari solent, nimirum CARAFA, PAULI IV. legatus, Lutetiam solita pompa ingressus, plebeculæ, certatim in genua ad ipsius conspectum procumbenti & apostolicam benedictionem expectanti, loco consuetæ formulæ, secreta murmuratione impia hæc verba ingeminaverit: *quandoquidem populus iste vult decipi, decipiatur*; vide apud THUANUM Histor. L. XVII. p. 481. Conf. GREGUTUM p. 365. seqv. qui, quam extraneas fuerint benedictiones papales familiæ Francorum Carolinæ, funestis factorum in regno Galliæ exemplis probat.
- III. Papa Romanus uti nec alter Melchisedecus, nec alter Aaron est, ita nullo jure exigit & accipit decimas, immo decimarum decimas, non a laicis solum, quos perperam vocant, sed etiam a sic dictis clericis. Hoc enim non solum est *ισδαίτην*, sed ipsos etiam simulacrorum cultores imitari; utpote apud quos diabolus, Dei simius, sacrificulos suos, ut Levitarum ritum uti in multis aliis partibus, sic etiam speciatim in exigendis decimis, suum facerent, adduxit.
- IV. Papa Romanus, alii que episcopi papales, ad probandum, sibi & pontificatum & regnum, saltem episcopatum & principatum, deberi, atque ita in una persona utrumque officium, regium & sacerdotale, conjungi posse, frustra provocant ad exemplum Melchisedeci. Vide BEL-LARMIN. Tom. I. L. V. c. 9. Nam i. Melchisedecus Christi

rum representavit solum, non vero Antichristum, aut alium hominem. 2. Sacerdotium, quod Melchisedeciano & Aaronico respondet, in Pontificem Romanum cadere non potest, uti paulo ante probatum; regnum vero in ipsum, ut Petri successorem, (si talis esset) cadere non debet: quandoquidem Christus Apostolis, aliisque doctoribus, illud ἀρχιερωσύνην ὑμῶν reliquit: Reges gentium dominantur illis, & potestatem super eas habentes, benefactores, εὐσεβεῖται, Luth. gnädige Herren, vocantur: ὁ μὲν δὲ ἄξ ἄξως, VOS AUTEM NON SIC: sed major inter vos fiat sicut junior, & dux sicut ministrans. Conf. Matth. XX, 25, seqqv. 1. Pet. V, 3. Bene HEIDEGGERUS Histor. Patr. Tom. I. p. 65. Non amplius igitur Papa est successor Petri, sed Melchisedeci. Petrus enim fuit tenuis & pauper piscator, cui nullo negotio navim, pisces & rete, furari licuit. Atqui Papa dives est, & regis gazis abundat, quibus improbe partis non facile quamvis potentes reges eum exuent. Petrus nullis aliis presidis, quam potentie Spiritus Sancti & celestis sapientie nixus, evangelium predicavit, & tot mille non hereticos, sed infideles, convertit. At Papa ad coercendos & convertendos hereticos regia potentia & opibus indiget. Petrus auro & argento non inhiabat. Papa aliena diripere, magnamque Italiae partem improbis machinationibus sibi vindicare necessum habuit, ut se adversus hereticos defenderet. Cur ergo non magis Petrum imitatur papa, quam Melchisedecum? Item: Si reges gentium fuerunt simul sacerdotio insignes; si Egyptio regi sine sacerdotio imperare non licuit; si apud Græcos, Athenienses maxime, summi magistratus sacra ordinarunt: retrahat prurientes ad similem potentiam, vox illa Christi: VOS AUTEM NON SIC.

V. Papa Romanus, uti ex hactenus dictis liquet, est Pseudo-Melchisedek, rex, non justitiæ, sed injustitiæ; nec pacis, sed seditionum ac bellorum; rex Babylonis mysticæ; alter Nimrod, venator ac prædator animarum po-

tens coram Domino, vindices ejus oculos haud reformi-
dans.

Not. A fermento aliquo pontificio prope absunt il-
li ex evangelicis interpretibus, qui non solum a sacerdotio
Melchisedeci aliquanto incautius argumenta ducunt ad mu-
nus ministrorum ecclesiae pastorale, sed etiam non dubitant,
ex actu Abrahami, quo decimas solvit opimas Melchisede-
co haud egenti, sed satis opulento, probatum ire, verbi mi-
nistros etiam sub oeconomia Novi Testamenti usque ad
redundantem bonorum affluentiam alendos esse. Et hac
in parte aliquid humani passum deprehendimus insignem
alias inter n. frates theologum, cujus nomini, cum & apud
me non in exiguo sit pretio, nunc parco. Res tamen ipsa,
ne viri auctoritas veritati sit detrimento, paucis diluenda
erit. Ille enim in Commentario in Epist. ad Hebr. in locis
communibus ad Cap. VII, v. 2, inter alia haec habet, notis
dialycticis hic adponenda:

*Ministerium Ecclesiae dignum est mercede sua, non tantum
vite familiaeque sustendenda necessaria & sufficienti (hoc
quidem verissimum est, etsi e praesenti materia resultat dif-
ficilius) sed etiam honorifica & abundanti (hoc ab indole ev-
angelica alienum est. Nec enim dignitas ministerii spiri-
tualis referenda est ad praemiorum temporalium abundan-
tiam. Quid? quod hac ratione ministri, praeter mercedem
sibi ac suis sufficientem, etiam honorificam & abundantem
postulare possent a grege suo, tanquam sibi debitam, &
nisi exhibeatur, id aegre ferre & auditoribus a xaeistis vi-
tium exprobrare? sed nonne sic plus quam mercenarios esse-
mus habituri?) Nam Abrahamus decimas dedit de omnibus
spoliis Melchisedeco, sacerdoti DEI altissimi, (Haec ratio est
nulla; siquidem a sacerdotio Melchisedeci, ab Abrahamo
per decimarum solutionem reverenter habiti, nequaquam
valet consequentia ad verbi ministros nostros; utpote qui de
jure non magis sacerdotium, quale in Evangelii indolem
cadit, participant, quam generatim omnes alii Christi cultor-
es, seu auditores ipsorum) qui procul dubio opus iis non ha-
bebat,*

DE MELCHISEDECO ANTITYPICO. 77

bebat, cum rex non inter minimos & pauperes fuerit: atque adeo non indigentia Melchisedeci, sed honoris gratia. &c. Eiusdem sunt generis, quæ paulo post de legitima Levitarum abundantia & thesauris cum applicatione ad doctores N. T. dicuntur. Valeat applicatio ad necessaria usque, secundum mentem Pauli 1. Cor. IX, 13, 14: sed non ultra, si de iure sermo sit. Facti enim alia est ratio.

Item: In N. T. decimæ quidem non competunt ministerio ecclesiastico de iure divino: ex decimis tamen sub V. T. præceptis hoc necessarium morale sequitur, quod ministerium quoque N. T. non tantum pro necessitate, sed etiam honorifice alendum (hæc alendi ratio honorifica, quæ a necessaria sustentatione discrepat, & ita comparata est, uti porro ab Auctore describitur, indoli N. T. magnopere repugnat) & iuri divino satis congruum existat, si ipsæ decimæ & æquivalens decimis merces ministerio assignentur atque solvantur. Quæ namque, quæso, ratio dari potest, cur ministerium N. T. minori mercede & honore dignum existimandum sit? (Prægnans sane, eaque gemina, hic dari potest ratio. Nam 1. totus ordo sacerdotalis V. T. Christum representavit, ejusque sacerdotium singularissimum, partim etiam mysticum illud, quod est in corpore ejus mystico, cujus omnes christiani, spiritu Dei uncti, membra sunt; non vero adumbravit verbi ministerium, quippe quod nec eguit adumbratione typica. Atque ita typus dignitatem suam habuit ex antitypo. 2. Terra Canaan data erat in peculium universo populo δωδεκαφύλλῳ. Quia vero tribus Levi addicta erat operosissimo tabernaculi & templi ministerio, ut huic eo expeditius vacare posset, curis rei familiaris seu peculii exempta, illi dabantur decimæ in compensationem duodecimæ partis de terra Canaan, ipsi de jure debita. Hæc autem ratio plane expirat, uti generatim in populo christiano, utpote cui melioris hereditatis fors cecidit; sic speciatim in ordine doctorum ecclesiæ.) Certe Apostolus noster 2. Cor. III, 8, 9. asserit, ministerium N. T. majorem habere gloriam, quam ministerium Veteris Testamenti: (Be-ne: sed spirituales, uti integer Pauli sermo quam luculentissime docet.) Cur non potius, inquit, ministerium spiritus erit in gloria? nam si ministerium condemnationis in gloria fuit: multo magis abundat ministerium justitiæ in gloria. (Secundum hanc hujus loci κατὰ ἑμπερίαν habebimus Theologos gloriæ, non crucis; quos tamen crucis theologos solos pro genuinis Christus & ejus apostoli agnoverunt, Taceo, Paulum non de gloria mini-

strorum, sed ipsius Evangelii, legi oppositi, loqui. Et fac, ejus participes fieri ministros. Certe quo majorem ejus, quae tota spiritualis est, partem capiunt, eo minus gloriam externam bonorumq; temporalium affluentiam, curant, meliorum cura affluenti, iis, quae ministri ventris curant, οὐκ ἐλάττω loco habitis) *Nec derogat juri, si ministri ecclesiae de factis paucioribus contenti sunt*: (Nihil sane hic juris habent; nisi statuere velimus, illos mercenarii muneris jura habere. *Factum* vero ipsorum, quando paucioribus, seu necessariis & sufficientibus, de quibus sermo est, contenti sunt, ipsorum jus est; jus autem falso creditum mera in gregem injuria) *Nam Apostolus gratias praedicavit passim & ipsis in primis Corinthiis; neque tamen passus est, id in praedictum juris divini vel contra ipsam, vel contra alios ecclesiae ministros, rapi & detorqueri.* (Recte: sed in applicatione manifesta est confusio eorum, quae necessaria sunt, cum iis, quae abundant, & tanquam abundantia de jure deberi dicuntur. Haec veritatis causa, silva venerandi auctoris exliminatione. Quo exemplo moniti lectores, & praecipue Academici juvenes, discant etiam in magnorum virotum scriptis caute versari.

Ceterum in gratiam eorum, quibus orium animusque est, cum gratitudine de Melchisedeco, aliorum quoque labores confrendi, praecipuorum, quos quidem mea librorum suppellex mihi suppeditat, auctorum notitiam seu recensione hic paucis subjiciam. Praeter interpretes in Genesin c. XIV. Psalmos, Ps. CX. & epistolam ad Hebraeos c. VII. ex instituto hoc argumentum tractarunt sequentes, & quidem e nostratibus:

MICH. WALTHERUS in Officina Bibl. Observat. XL. p. 745. seqq.

JO. CONR. DANNHAUERUS in Dissertat. Theol. e Gen. XIV. de Melchisedeco, recusa Argentorati 1687.

ÆGIDIUS STRAUCHIUS Dissertatione Theol. de Melchisedeco, in Gymnasio Gedanenſi A. 1672. habita.

FRID. BECHMANNUS Dissertatione de Melchisedeco,

FRID. KOERBERUS in Melchisedeco, seu Disertu Philologico-Theologico de Melchisedeco. Haec & antecedens Dissertatio habetur in thesauri Theologico-Philologici, e nostratium Theologorum Disputationibus Amstelodami in diversa loca N. T. collecti, p. 729. seqq.

CHRISTIANUS HOEMANNUS in Dissert. Philologica de Melchisedeco, ex mente cum primis scriptorum Orientalium delineato. Jenae 1669.

JO. PEEIFFERI Dubia Vexat. Loc. XXXVIII.

E Theologorum Reformatorum numero huc praecipue pertinent sequentes

PETRUS CUNÆUS de Republ. Hebr. L. III. c. 3.

De hujus sententia conf. PETR. MOLINÆUM in Vate,

ANTONIUS GREGUTUS in Revelat. Arcan. cap. VII.

TAILORIUS in Christo revelato.

JO. H. HEIDEGGERUS in Historia Patriarch. Tom. II. Exercit. II.

BIERMANNUS in Mose & Christo.

HENRICUS HULSIUS in Melchisedeco una cum parente ex tenebris

JOHANNES D'OUTREIN in Dissertatione Philologico-Theologica de Melchisedeco Non-Henocho.

S. D. G.

Er seinem GOTT hier lieb will seyn /
 Der muß mit Samuel s in Ruffen willig hören /
 Und sich an Sünden-Ruff der argen Welt nicht kehren.
 Dis ist das Nöthigste auf Erden /
 Dis ist / so GDT gefällt allein /
 Ihn dis mäs man kein Gottlieb werden.

Da nun bisher / mein werther Freund /
 Dahin in GDTes Krafft s in Sorgen ist gegangen /
 Er auch nach mehrer Krafft und Gnade trägt Verlangen ;
 So ist auch dieser Fleiß gesegnet
 In GDT / ders mit ihm herzlich meint /
 Und Ihm mit Lieb und Treu begegnet.
 Daher wünsch ich von Herzen Grund
 Daß er dem treuen GDT stets mds ein Gottlieb bleiben
 So kan ich dis gewiß zu sein in Troste schreiben :
 GDT wird mit Samuel Ihn ruffen
 Noch ferner zu dem Gnaden Band /
 Und endlich zu der Ehren-Stuffen.

JOHANNES BARTHOLOMÆUS PIETSCHUS,
 SS. Theol. Cult. & Philos. Candidat.

Sic, Mi SCHLITT, montras, quo sedulitas tua cendat,
 Christum inclusum umbris ut referare scias:
 Discutiasque tenebras junctim mentis atroces,
 Quas animo offudit pernitiosa lues.
 Unde manent nebulae hos, mundi qui castra sequuntur;
 Lumina justitiae nam radiisque carent.
 At facis haec tua dissertatio monstrat, AMICE,
 Quod sit amor Jesus, primaeque cura tibi.
 Ergo progrediaris in isto tramite recto,
 Quem nobis sanctus praecipit ille canon.
 Ut facie intue re relecta Melchisedecum,
 Ac aliis velum sic removeere queas.

Sap. V, 6.

2. Cor. III, 18.
 ib. v. 15.

ANDREAS HERMANNUS TESKE,
 SS. Theol. Stud.

Iustitiae sacrum est sane & venerabile nomen:
 Est igitur quoque rex justitiae ipse sacer.
 Sed quis justitiae rex verus? an ille, malignos
 Qui v. let affectus dissimulare suos?
 Aut qui praecipites animi componere fluctus
 Et mentis motus scie cohibere sua?
 Eniter haec speciosa quidem moderatio, veram
 Gens ut eam verae lucis egena putet.

ffine

Hinc tot cernebat Stoicorum porticus olim
Reges iustitiæ fronte animoque graves.
Hinc quoque censoris gravitasque fidesque Catonis
Integritasque novæ præmia laudis habet.
Sed quo jure? alii videant. Sententia menti
Hæc fiat fixa meæ, nec ruitura quidem:
Iustitiam potius vitium crimenque putandam
Talem, quam veræ simplicitatis opus.
Quid? scrutare vias animoque rependito agendi
Principium, quale hoc? ambitione fuit?
Sic fuit, ambitio num vero crimen? & illud
Certum. Iustitia hæc nonne proinde mala?
Non ergo ille statim, qui scit compescere motus,
Regis iustitiæ nomine dignus erit,
Veræ iustitiæ rex est moderator & auctor
Lumen & exemplar Filii ipse Dei.
Hæc, SCHLITTENI, igitur tanti miracula regis
Præside quod summo te præeunte, doces:
Non possum cæptis modo non adplaudere, & ore
Jam simulac calamo fausta vovere tibi.
Faxit iustitiæ rex, Dissertatio ut hæce
Arcana hæc pandens commoda multa ferat.
Ille virum servet, cuius moderamine tantum
Tu defendis opus, protegat atque regat.
Tu vero sicut nunc enthea dona probasti,
Sic Deus ingenium roboret ipse tuum.

JOH. CONR. BLEYDORN.
SS. Th. C. Hildesienfis.

O quantum prodest, mysteria discere verbi!
Namque ea scrutando cernitur ipse Deus,
Sic aperit vivus se nobis ille salutis
Fons, ex quo manat dulcior unda vero.
Scriptura liber est, qui nos accedere Christum
Edocet, atque typos exhibuisse solet.
Jam Christi typus est hominum plantator Adamus,
Jam merens Jsaac: jam pius agnus erat,
Aeneas & serpens, jam sacrificatio multa,
Jam Christi speciem Simson in orbe refert.
Ut reliquos saceam: Tibinet satis esse videtur,
Melchisedek Christi proposuisse typum.
Gratulor ex animo, Dominus tua cæpta secundet:
Omnibus & verbis annuat ipse Deus.

JOHANNES JACOBUS SCHROEDERUS,
SS. Theol. Cultor.

JJ 5225

ULB Halle

3

002 698 757

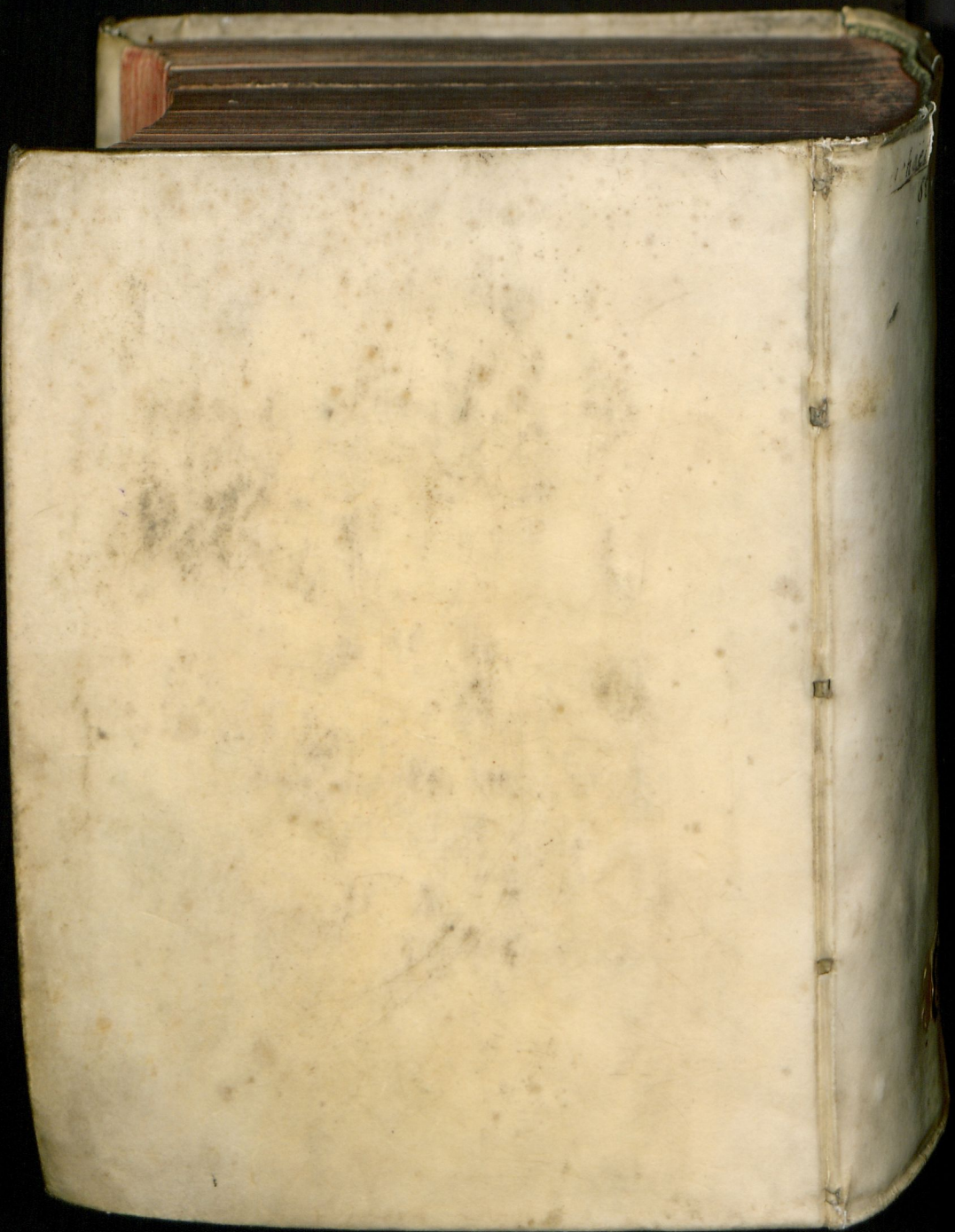

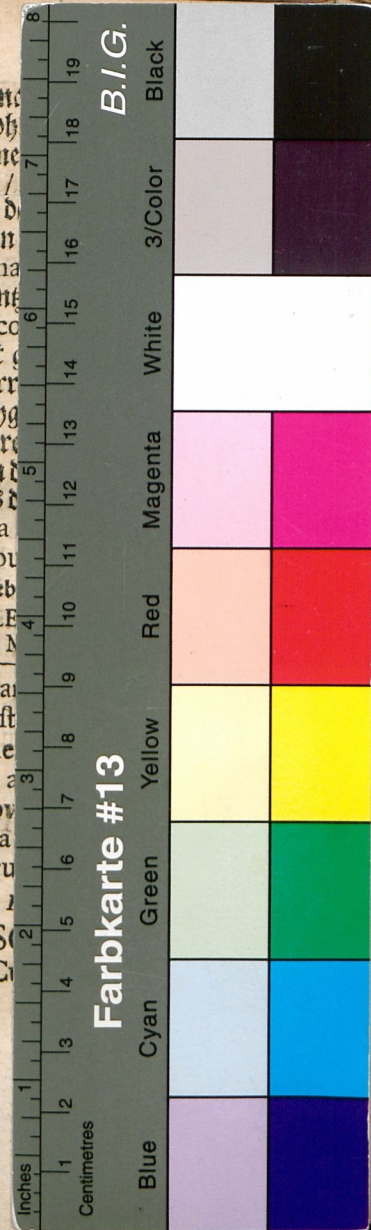
st

Ms 18

Mt:

19
1871

DISSERTATIO POSTERIOR
DE
**MELCHISEDECO,
CHRISTI TYPO,
IPSUM ANTITYPUM**

exhibens,

Quam

IN REGIA FRIDERICIANA
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO;
PRINCIPE BORUSSÆ, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO, RELIQUA,

Die IV. Augusti hujus M DCC XIII. anni

PRÆSIDE

JOACHIMO LANGIO,
SS. Theol. Prof. Ordin.

publicæ disquisitioni submittit

RESPONDENS

SAMUEL GOTTLIEB SCHLITTE,

AMFURTENSIS MAGDEBURGICUS,
S.S. THEOL. CULT.

at.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis CHRISTIANI HENCKELII, Acad. Typogr.

